

RAPORT O STANIE GMINY IRZĄDZE

Urząd Gminy Irządze

Irządze nr 124
42-446 Irządze
NIP 577-16-83-301
Regon 000991249

tel.(034) 3543009
fax.(034) 3543110
urząd@irzadze.pl
www.irzadze.pl

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy Gminy Irządze

Przedkładam Państwu „Raport o stanie gminy Irządze za 2019 rok” na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020r., poz. 713). W myśl zapisów tej ustawy Wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy „Raport o stanie gminy”. Celem przygotowania raportu jest wgląd w obecną sytuację gospodarczą i społeczną gminy Irządze, co w latach następnych pozwoli dokonać analizy poziomu rozwoju gminy. Możliwości finansowe gminy w realizowaniu zaplanowanych inwestycji są zależne od wielkości pozyskanych środków finansowych, bowiem możliwości budżetu gminy są niewystarczające i ograniczone. Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym doszło do realizacji znaczących inwestycji w największym stopniu wykonane zostały w infrastrukturze drogowej i pomimo wielu innych płatności sytuacja finansowa gminy jest dobra i stabilna. W raporcie zgromadzone zostały dane przedstawiające informacje o działaniach samorządu Gminy Irządze w tym również zakres jednostek organizacyjnych gminy wydatkujących środki z budżetu. Raport zawiera analizę najważniejszych obszarów działalności gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2019r. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Irządze na koniec 2019r. co stanowi kompendium wiedzy o sytuacji w gminie. Zapraszam wszystkich mieszkańców do zapoznania się z tym dokumentem stanowiącym źródło najistotniejszych informacji w naszej działalności. Jestem przekonany, że zawarte w tym raporcie informacje są opisem wykonywanych przez samorząd działań administracyjnych i gospodarczych służących utrzymaniu zasobów gminy oraz działań na rzecz jej rozwoju.

WÓJT GMINY

mgr Jan Molenda

Wstęp

Spis treści:

1. Informacje ogólne,
2. Finanse gminy,
3. Zadania inwestycyjne,
4. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna,
5. Struktura demograficzna,
6. Mienie komunalne,
7. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska
8. Zagospodarowanie przestrzenne
9. Działalność gospodarcza,
10. Bezrobocie,
11. Oświata,
12. Pomoc materialna dla uczniów
13. Wydarzenia kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna,
14. Opieka zdrowotna,
15. Uzależnienia i przemoc w rodzinie,
16. Pomoc społeczna,
17. Organizacje pozarządowe,
18. Wodociągi i kanalizacja,
19. Realizacja Uchwał Rady Gminy,
20. Działania Wójta Gminy.

1. Informacje ogólne

Położenie geograficzne i administracyjne

Gmina Irządze jest gminą wiejską, położoną we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie zawierciańskim. Od północy graniczy z gminą Lelów, od wschodu z gminą Szczekociny, od południa z gminą Kroczyce, od zachodu z gminą Niegowa.

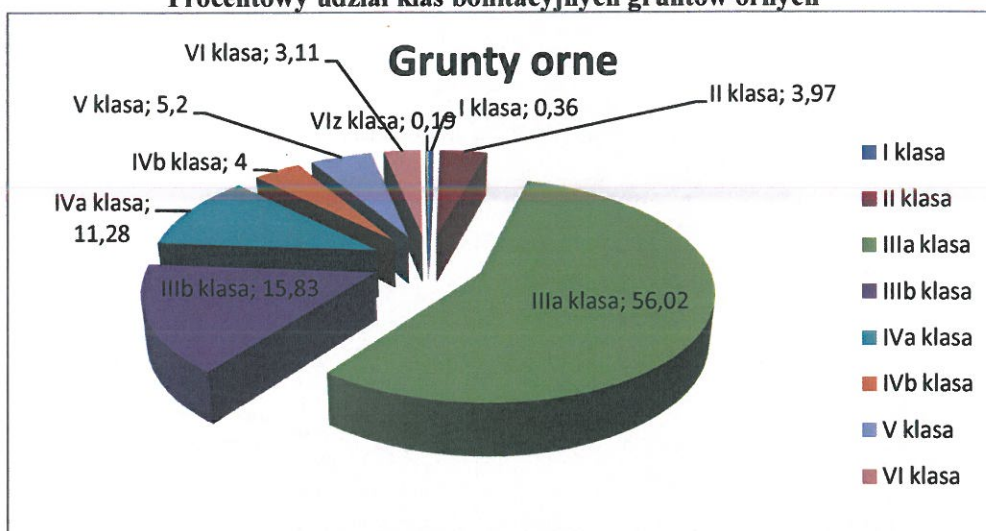

Zachodnia granica jest jednocześnie granicą otuliny Jurajskich Parków Krajobrazowych. W południowej części gminy przebiega centralna magistrala kolejowa Katowice – Warszawa. Powierzchnia gminy wynosi 73,5 km². Średnia gęstość zaludnienia – 28 osób/km². Ośrodkiem gminnym jest miejscowość Irządze. Gmina podzielona jest na 11 sołectw: Irządze, Zawada Pilicka, Witów, Wygietłów, Mikołajewice, Sadowie, Woźniki, Bodziejowice, Zawadka, Wilków, Wilgoszcza, z których największą liczbę ludności posiadają Irządze, Witów i Zawada Pilicka. Gmina leży na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej na obszarze o dużych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, u zlewni rzeki Pilicy. Tereny gminy położone są na graniczącym z Jurą Progu Lelowskim. Przeważająca część obszaru gminy leży na wysoczyźnie lessowej o pagórkowatej i urozmaiconej powierzchni, wznoszącej się przy zachodniej granicy terenu (okolice Zagórza) na wysokość 382,5 m n.p.m. i opadającej w kierunku północno-wschodnim. Spod pokrywy lessów, w zachodniej części, miejscami odsłaniają się ostańce, zbudowane ze skalistych wapieni. Powierzchnię wysoczyzny przecinają liczne wąwozy i niewielkie nieckowate dolinki. W granicach gminy występują dwa duże obszary leśne oraz kilka mniejszych o zróżnicowanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Największy obszar leśny występuje na południu gminy i jest położony w dolinie rzeki Krztyni, powiązanej z doliną Pilicy. Na terenie gminy znajduje się kilkanaście żywych

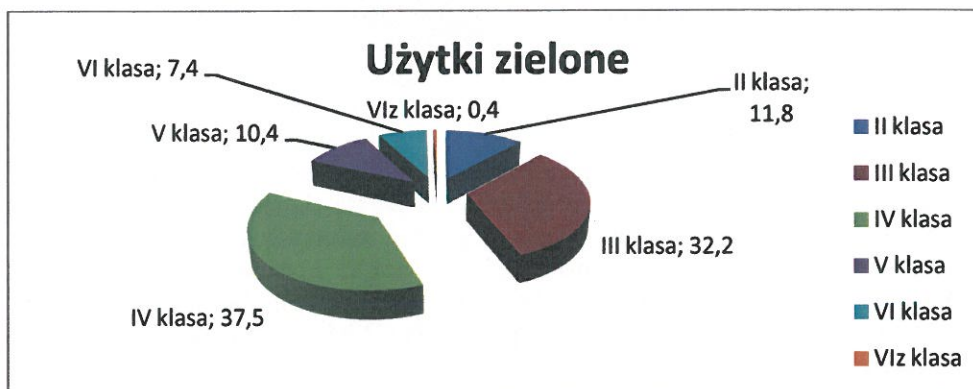

pomników przyrody, z których warto wymienić: Park w Irządzach stanowiący cenny, XVIII wieczny zabytek sztuki ogrodowej, lipę drobnolistną o obwodzie pnia 750 cm rosnącą przy budynku Urzędu Gminy Irządze, a także dęby szypułkowe w Bodziejowicach oraz modrzew europejski i lipę drobnolistną w Zawadzie Pilickiej. Gmina Irządze jest gminą o typowo rolniczym charakterze wynikającym głównie z korzystnych dla produkcji rolnej warunków przyrodniczych. Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców. Na jej terenie występują urodzajne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, których jakość determinuje możliwości przekształcenia przestrzeni rolniczej na użytkowanie nierolnicze. Przeważają gleby klas III i IV, prawnie chronione przed zmianą użytkowania na nierolnicze, zaś użytki zielone (łąki i pastwiska), klasyfikowane są jako II – VI klasy z przewagą gleb klasy III i IV. O dominującej roli rolnictwa w gospodarce gminy świadczy struktura użytków rolnych, w której ponad 86% zajmują użytki rolne. Wśród tych ostatnich 86,4% przypada na grunty orne, a 13,6% na łąki.

Procentowy udział klas bonitacyjnych gruntów ornych

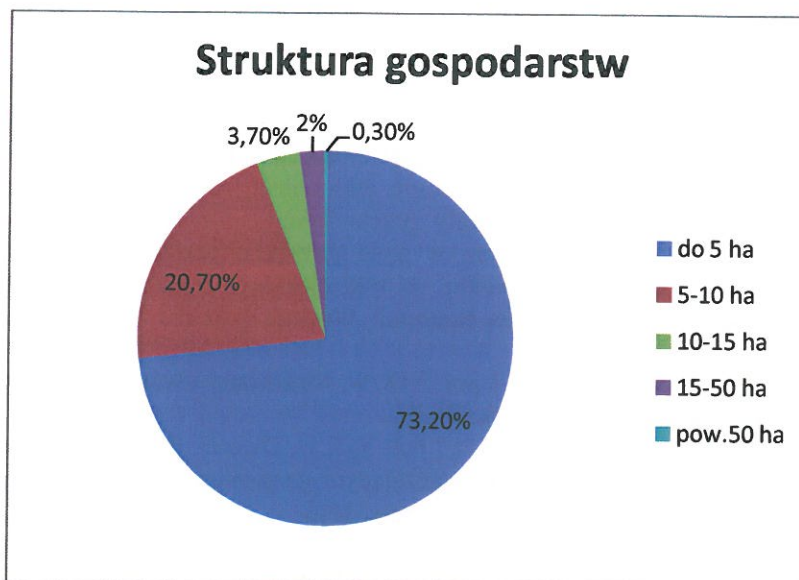

Procentowy udział klas bonitacyjnych użytków zielonych

Lasy oraz grunty leśne i zadrzewione zajmują 31,3% powierzchni gminy. Na terenie gminy Irządze w 2019 roku funkcjonowało 1124 gospodarstwa rolne, w których największy odsetek stanowią gospodarstwa do 5 ha (823) 73,2%, od 5-10 ha (233) 20,7%, gospodarstwa o powierzchni od 10 ha do 15 ha (41) 3,7%, od 15 ha do 50 ha (24) 2,1% oraz powyżej 50 ha (3) 0,3%. Wykres poniższy przedstawia strukturę gospodarstw rolnych.

Gmina Irządze została reaktywowana z dniem 1 października 1982r. Irządze to miejscowość o ponad tysiącletniej przeszłości (najstarsza wzmianka w 977 roku). Nazwa wiąże się z czeską księżną Dąbrówką - matką chrzestną Polski, która po zawarciu związku małżeńskiego z pogańskim księciem Mieszkiem I podróżując do Poznania w roku 965 zatrzymała się obok istniejącego prężnego Opola twierdząc że to są "Jej rządz - rządy". Opole Irządzkie aż do 986r. należało do Czech i stanowiło znaczący gród w państwie Wiślan, które zchrystianizował Świętopeł Morawski z pomocą Metodego. Wynika stąd, że Opole Irządzkie przyjęło chrześcijaństwo w obrządku bizantyjskim jeszcze przed chrztem polskim. Ziemie te stanowiły uposażenie żon królowych i księżnych władców polskich. Od roku 1220 część wsi należała do klasztoru a część do dziedziców stanu rycerskiego herbu LIS - (zm. 21.07.1229r.). W roku 1987 obchodzono jubileusz 1020-lecia istnienia miejscowości Irządze. W czasie uroczystości wręczono Gminie Irządze odznaczenia nadane przez Radę Państwa "Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski".

Przyroda :

Zachodnie tereny gminy graniczą z otuliną Parku Krajobrazowego "Orlich gniazd". Natomiast od płd. i wsch. otaczają ją dolina rzeki Pilica. W południowej części gminy znajdują się rezerwat leśny "Kępina". Rezerwat ten utworzony w 2005r. zajmuje powierzchnię 89 ha i chroni naturalne zbiorowiska: lasu łęgowego, olsu porzeczkowego i roślin zielonych. Na jego obszarze występują liczne źródła i wywierzyska. Do obszarów cennych przyrodniczo zalicza się ponadto Skarpę Irządzką (160 ha - zbiorowiska łąkowo - leśne, ostoja leśna). Zabytkowy charakter posiadają także drzewostany dawnych parków dworskich w Irządzach (lipy, graby, jesiony, kasztanowce i wiązy)

Turystyka i rekreacja :

W gminie znajdują się atrakcyjne, tereny wypoczynkowe otoczone dużym kompleksem leśnym nad rzeką Krztynią. Tereny gminy to raj dla miłośników spokojnego wypoczynku na łonie natury.

Twórczość regionalna :

„Święto porzeczeki” to wydarzenie, które dzięki współpracy władz gminy oraz lokalnych liderów z LGD „Perła Jury” na stałe weszło do kalendarza gminnych uroczystości i dało nowe możliwości promocji tradycyjnych porzeczkowych przetworów i nalewek, a także prezentacji dorobku Kół Gospodyń Wiejskich. Innym wydarzeniem realizowanym w gminie są występy miejscowej Orkiestry Dętej, która nie tylko uświetnia miejscowe uroczystości, ale promuje swoją gminę uczestnicząc w przeglądach i konkursach, gdzie zdobywa liczne nagrody oraz wyróżnienia.

Zabytki:

Irządze: Zespół parkowo-dworski. Dwór budowany w XVIII wieku dla rodziny Misiewskich, przekształcony gruntownie w XIX w. Budynek parterowy, murowany, tynkowany oparty na rzucie prostokąta dziewięcioosiowy. Od frontu czterofilarowy portyk z XIXw. z tarasem od strony południowej Obecnie właścicielem jest Urząd Gminy, użytkujący jednocześnie budynek dworu.

Park w Irządzech stanowi cenny zabytek XVIII wiecznej sztuki ogrodowej. Ogród barokowy w typie włoskim o cechach francuskich.

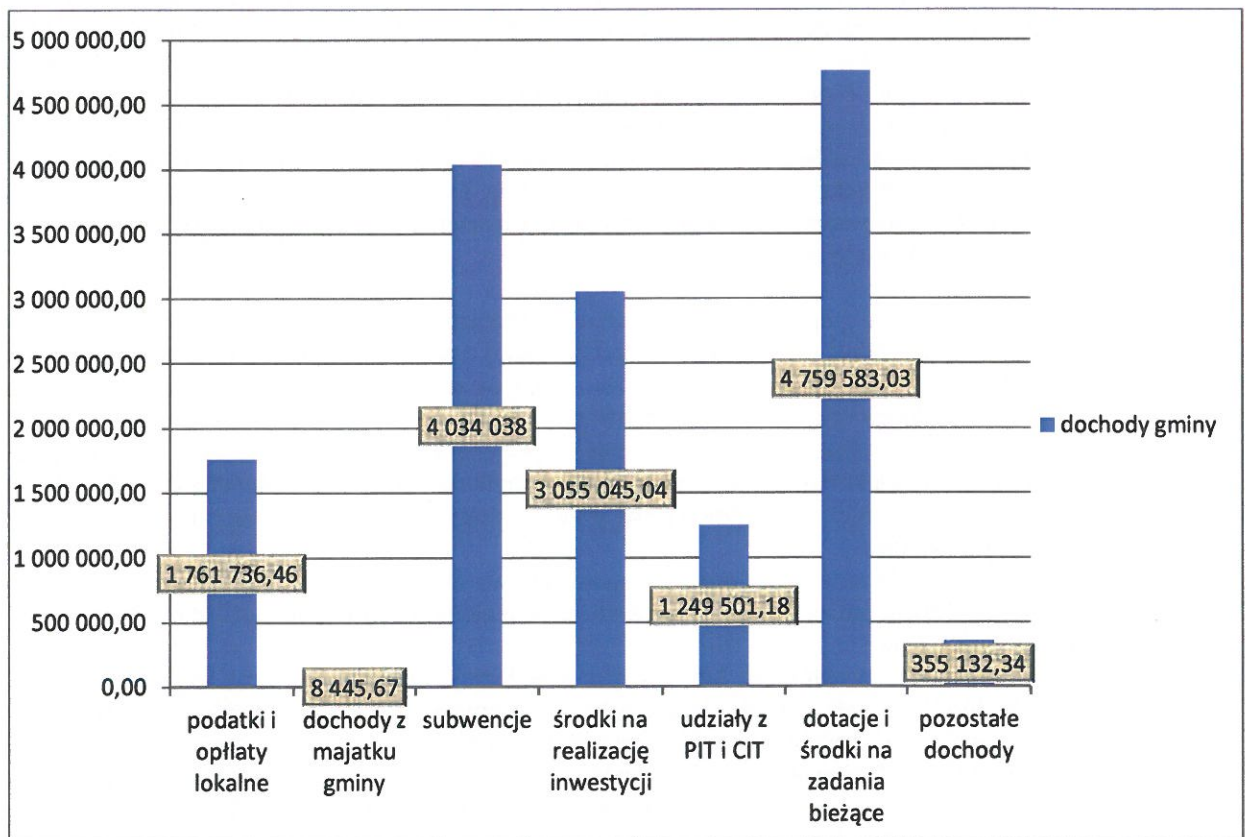
Kościół p.w. św. Wacława (XV w.), Miejscowość Irządze wzmiankowana datą 1220 rok. Parafia funkcjonowała od 1334 roku. Od 1390 r. istniał kościół, który został przebudowany w latach 1470-1480. W latach 1650-1655 kościół został częściowo zniszczony przez Szwedów. Zachowała się część prezbiterium. W 1657 r. kościół został odbudowany, jako obiekt jednonawowy. W 1738r. dobudowano kaplicę. W kolejnych latach kaplice zostały przebudowane. Do obecnego czasu zachowała się najstarsza część kościoła tj. prezbiterium w stylu gotyckim przełom XIV i XV wieku. Część zachodnia to późniejszy okres tego obiektu o tyle ciekawy, że jest zwieńczony piękną wieżą, a fronton przyozdobiony jest sześcioma figurami. Wnętrze kościoła-ołtarze stiukowe na ścianach polichromia.

Wygielzów Zespół parkowo-dworski z I poł. XIX w. Murowany dwór leży na wzgórzu i otoczony jest dwoma potokami wpadającymi do rzeki Białki.

Zawada Pilička Zespół parkowo-dworski z I poł. XIX w. Dworek leżący w centralnej części parku, posiada fronton z czterema kolumnami. W otaczającym go parku o układzie tarasowym rosną m.in. modrzew europejski i lipa drobnolistna (pomnik przyrody)

2. Finanse Gminy

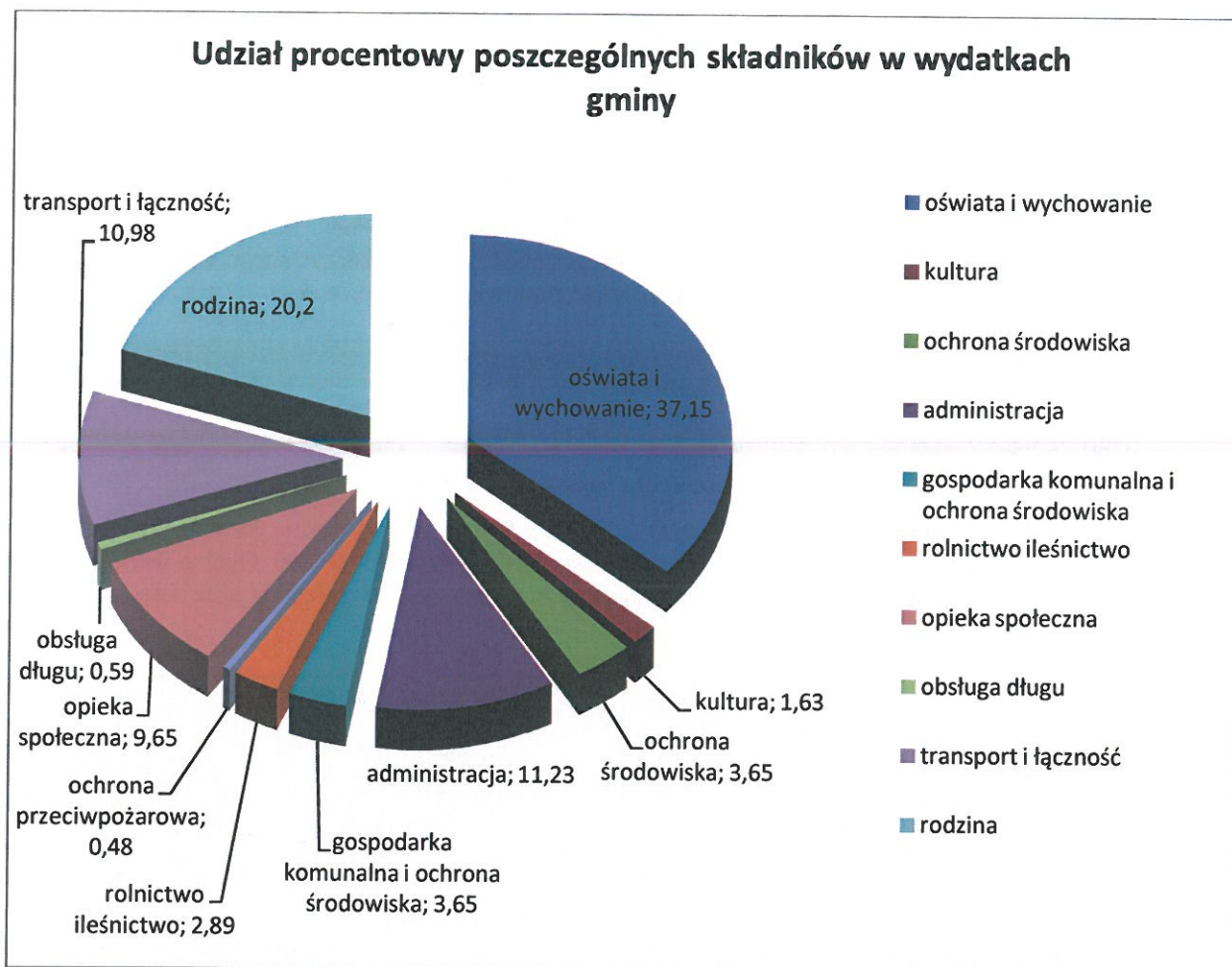
Udział poszczególnych składników w dochodach Gminy ilustruje poniższy wykres.

Największy udział w dochodach gminy w ubiegłym roku stanowiły dotacje i środki na zadania bieżące, następnie subwencje z budżetu państwa tj. subwencja oświatowa i ogólna, środki na realizację inwestycji oraz dochody własne pochodzące głównie z podatków i opłat lokalnych, w tym w największym stopniu z wpływów z podatku rolnego, leśnego, od nieruchomości oraz od środków transportowych. Udział dochodów własnych w dochodach gminy stanowi kwotę 3 366 369,98 zł tj. 22,11%.

Wydatki budżetu gminy zostały zrealizowane na kwotę 14 740 171,56 złotych , w tym 24,34% to udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Udział poszczególnych składników w wydatkach gminy przedstawia poniższy wykres.

Budżet Gminy na koniec 2019 roku zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 483 310,16 zł. Największy udział w strukturze wydatków gminy stanowiły środki przeznaczone na finansowanie oświaty i wychowania tj. 27,7% związane z bieżącym utrzymaniem szkoły, następnie na dział Rodzina przeznaczono 20,2% wydatków wykonanych obejmujący formy pomocy w zakresie świadczeń wychowawczych, rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz programu Rodzina 500 plus. Wydatki na transport i łączność wynosiły 10,98% i środki te wydatkowane były na zadania inwestycyjne i bieżące utrzymanie dróg gminnych realizowane w trakcie roku. Zakres wykonanych zadań inwestycyjnych zrealizowanych w ubiegłym roku przedstawia tabela w dziale trzecim. Wykonanie wydatków inwestycyjnych w stosunku do planu wynosi 57,82%. Zadłużenie gminy na koniec 2019 roku wynosiło 2 207 750,00 zł i stanowiło 14,9% dochodów wykonanych. Harmonogram spłat i obsługi zadłużenia na najbliższe lata przedstawia Wieloletnia Prognoza Finansowa , która w poszczególnych latach do 2037 roku przedstawia szczegółowe kwoty spłat rat kapitałowych kredytów. W 2019 roku spłata kredytu wynosiła kwotę 287 589,99 zł. w tym rata w wysokości 200 tys. zł natomiast odsetki wynosiły 87 589,99 zł. Stan zadłużenia na koniec bieżącego roku kalendarzowego będzie wynosił 1 857 750,00 zł. Kwota długu w kolejnych latach będzie ulegać systematycznemu zmniejszeniu ze względu na spłaty rat kapitału. Projekt budżetu gminy oraz sprawozdanie z wykonania budżetu za rok 2019 zostało pozytywnie i bez uwag zaopiniowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową instytucję kontrolującą finanse gminy.

2.1. Pomoc de minimis w rolnictwie

W sektorze produkcji rolnej pomoc de minimis udzielana jest na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z dnia 24.12.2013, str. 9). W 2019r. przyznana została pomoc w zakresie ulg w spłacie podatku rolnego z tytułu zakupu gruntów dla 9 gospodarstw na ogólną kwotę 10 541,33 zł oraz ulgi umorzenia podatku dla 22 gospodarstw na łączną kwotę 8 641,17 zł. W ubiegłym roku rolnicy z terenu gminy otrzymali również zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. Wydano 663 decyzje w powyższym zakresie obejmujących 3 555,55 ha użytków rolnych oraz dla 3381,03 średniorocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła. Łączna ilość litrów oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej to 394 237,74. Kwota zwrotu podatku akcyzowego stanowiła 394 237,74 zł.

3. Zadania inwestycyjne

Najważniejsze zrealizowane inwestycje oraz projekty w Gminie przedstawiają poniższe zestawienia.

Inwestycje wykonane w 2019r.

1. Przebudowa ciągu dróg gminnych nr DG 705 045 S w miejscowości Zawada Pilicka kolonia „Dąbrówki” od km 0+000 – 1+657 i nr DG 705044 S od km 0+000 – 0+390. Ogólna wartość zadania to kwota 754 524,00 zł. w tym środki własne gminy w wysokości 223 749,00 zł oraz dotacja z budżetu państwa w kwocie 530 775,00 zł.

2. Przebudowa drogi gminnej nr DG 705 014 S w miejscowości Wygiełzów, od drogi powiatowej nr DP 1791 S do drogi powiatowej nr DP 1114 S od km 0+000 - 2+055. Ogólna wartość zadania to kwota 799 769,47 zł w tym środki własne gminy w wysokości 14 238,47 zł oraz dotacja z budżetu państwa stanowiąca kwotę 785 531,00 zł.

3. W 2019 roku dokonano remontu nawierzchni dróg tłuczniowych poprzez uzupełnienie ubytków kruszywem drogowym na łączną kwotę 22 336,33 zł. Prace polegające na równaniu dowiezonego kruszywa drogowego stanowiły kwotę 4 583,70 zł. Wykonano również ubytki dróg gminnych o nawierzchni asfaltowej. Zakupiono 9 ton masy asfaltowej na kwotę 5 610,00 zł. Dokonano koszenia poboczy przy drogach gminnych na kwotę 5 316,56 zł.

Zrealizowane projekty w 2019r.

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa programu	Dofinansowanie (zł)	Wkład własny (zł)
1.	Jurajska ryba po Irządzku wydarzenie promujące rybołówstwo akwakulturę na terenie Gminy Irządze.	Wniosek o dofinansowanie w realizacji projektu w ramach pomocy finansowej z programu operacyjnego „Rybacko i Morze” na lata 2014-2020 przez Rybacką Lokalną Grupę Działania „Jurajska Ryba”	17 544,00	3 171,56
2	Święto chleba	Wniosek o powierzenie grantu w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji realizowanych w ramach programu grantowego	9 905,50	0,00

3	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Woźniki Gmina Irządze (Stowarzyszenie Koło Aktywnych Kobiet)	Wniosek o dofinansowanie w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	48 740,48	12 185,12
---	--	--	-----------	-----------

4	Prace pielęgnacyjne i sanitarne w zabytkowym parku	Projekt dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	36 400,00	13 124,00
5	Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Witów Gmina Irządze	Wniosek o dofinansowanie w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrożenie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	45 761,96	91 538,04

6	Efektywne zarządzanie usługami administracyjnymi w gminach województwa śląskiego	Wniosek współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działania 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	14 000,00	100,00
7	Kompleksowa termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej wraz z salą sportową w Irządzach	Zadanie realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) dla osi priorytetowej : IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna dla działania:4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej dla poddziałania: 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT	1 584 018,45	279 532,66

4. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

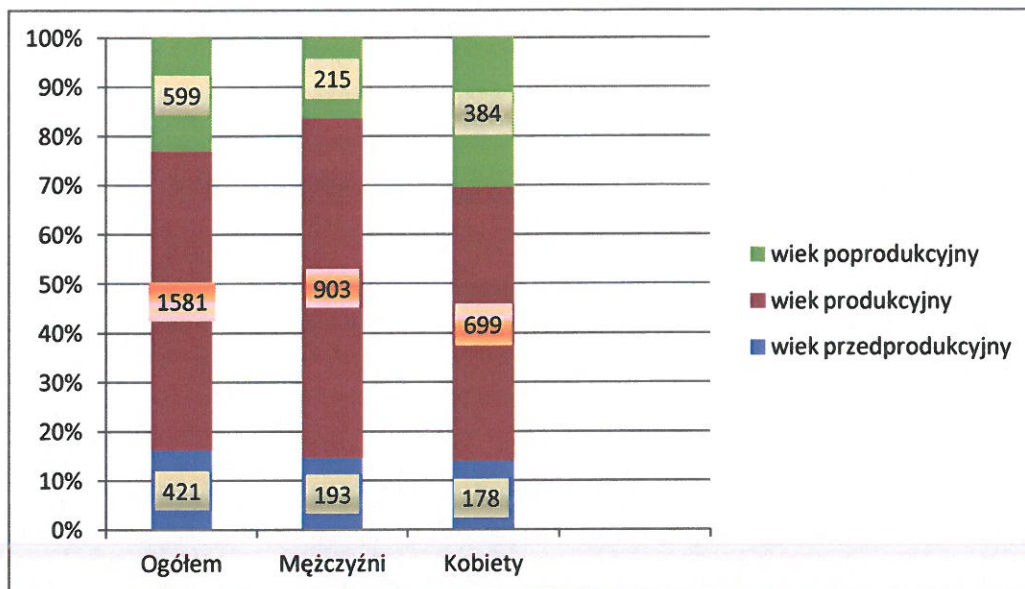
Przez obszar gminy Irządze przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, w tym drogi krajowe: nr 78 relacji Tarnowskie Góry – Kielce długości 5,10 km na terenie gminy, nr 46 relacji Częstochowa – Szczekociny 1,60 km oraz droga wojewódzka nr 794 relacji Wolbrom – Koniecpol o długości 5,70 km. System komunikacyjny gminy uzupełnia sieć dróg powiatowych tj.: 8 odcinków o łącznej długości 28,867 km w tym 28,447 km stanowią drogi o nawierzchni asfaltowej oraz 0,420 km o nawierzchni tłuczniowej. Przez teren gminy przebiega również Centralna Magistrala Kolejowa relacji Katowice – Radzice. Gmina posiada 61 odcinków dróg o łącznej długości 94,374 km. Stan nawierzchni poszczególnych dróg gminnych przedstawia się następująco: drogi o nawierzchni asfaltowej 43,146 km, o nawierzchni tłuczniowej 21,131 km oraz drogi gruntowe stanowią 32,367 km.

5. Struktura demograficzna

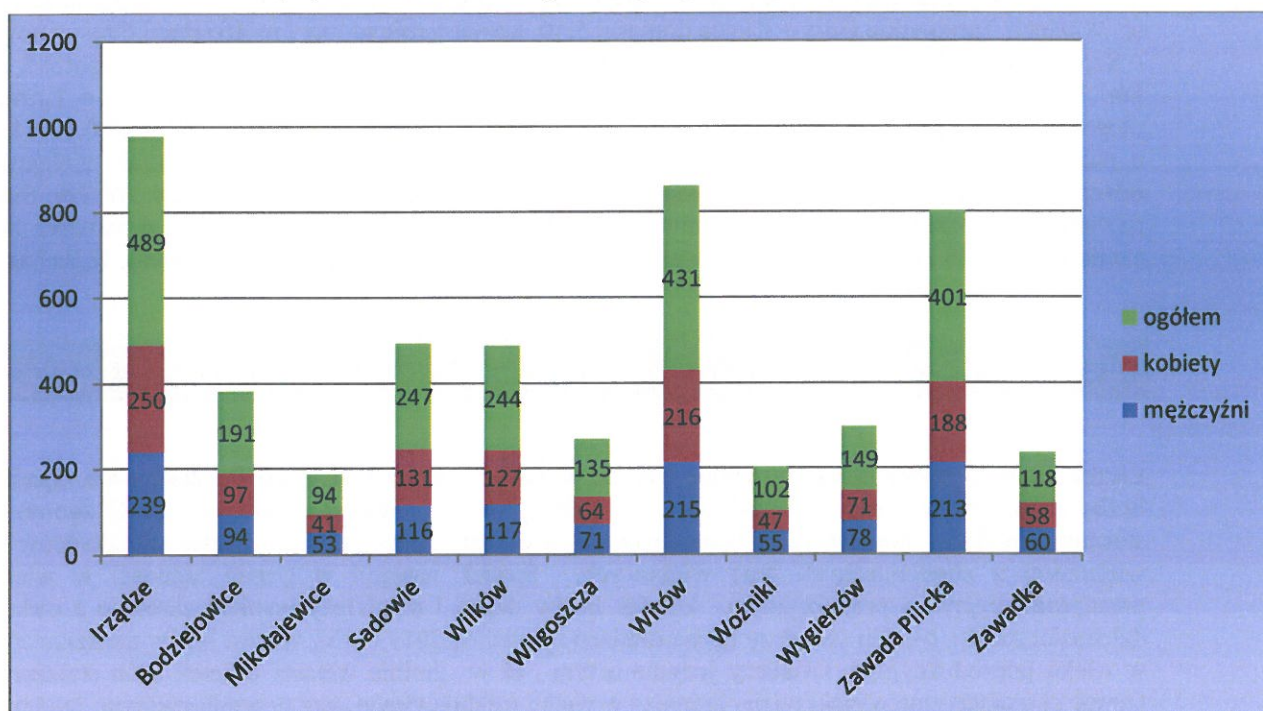
Liczba ludności zamieszkujących gminę Irządze wynosiła na dzień 31.12.2019r. 2601 osób. Spadek liczby mieszkańców gminy spowodowany jest między innymi większą umieralnością (43 zgony) w stosunku do liczby urodzeń (26). W analizowanym okresie zmniejszała się liczba mieszkańców w większości z ekonomicznych grup wiekowych. Spadek nastąpił w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Ubytek liczby dzieci i młodzieży wynikał zarówno z niskiej dzietności rodzin, o czym świadczy liczba urodzeń żywych w 2019 r. - 26. Wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym świadczy jedynie o tym, iż w gminie wzrasta odsetek osób starszych. Gminę charakteryzuje wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym, podczas gdy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest najmniejszy. Bardzo duże dysproporcje zachodzą, gdy analizujemy udział ludności w wieku produkcyjnym oraz poprodukcyjnym.

Ludność gminy Irządze w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny

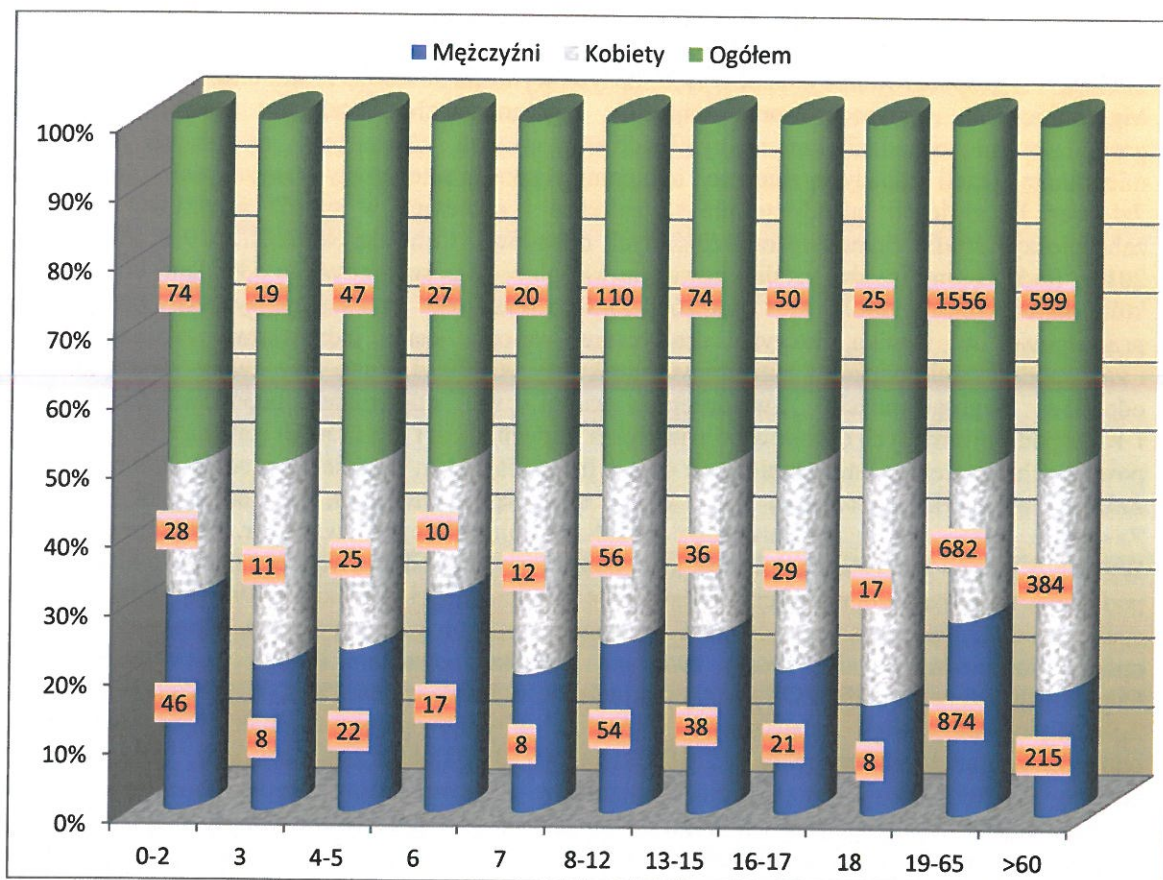

Statystyka mieszkańców w poszczególnych miejscowościach:

Dokonując analizy zachodzących w gminie zmian demograficznych, należy podkreślić, iż są one coraz bardziej niekorzystne. Następuje spadek liczby mieszkańców w większości grup wiekowych.

Statystyka mieszkańców wg wieku i płci

6. Mienie komunalne

Mieszkaniowy zasób gminy został przyjęty na podstawie Uchwały Rady Gminy Irządze z dnia 11 listopada 2014r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2014-2019. Liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach gminy nie uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 9 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 380,10 m² oraz z 2 lokali użytkowych o łącznej powierzchni użytkowej 159,25 m². Wszystkie wymienione lokale są wyposażone w instalację elektryczną, wodociągową, kanalizacyjną. Centralne ogrzewanie znajduje się w 5 lokalach mieszkalnych. Poniesione wydatki remontowe dla lokali mieszkalnych obejmowała prace remontowe na ogólną kwotę 4 465,74 zł oraz naprawę instalacji elektrycznej na kwotę 300,00 zł. Czynnysz obejmuje koszty administrowania, konserwacji i utrzymania technicznego budynku oraz wszystkich pomieszczeń przeznaczonych do wspólnego użytkowania i należne podatki. Wykonywane są okresowe przeglądy i kontrole budynków w tym przeglądy przewodów kominowych na łączną kwotę 750,00 zł. Łączna powierzchnia gruntów komunalnych gminy wynosi 42,8028 ha, z których na ogólną powierzchnię 10,8019 ha zostało zawartych 18 umów dzierżaw w tym 6 zawartych z dalszym okresem trwania dzierżawy na okres do 3 lat o łącznej powierzchni 1,7488 ha.

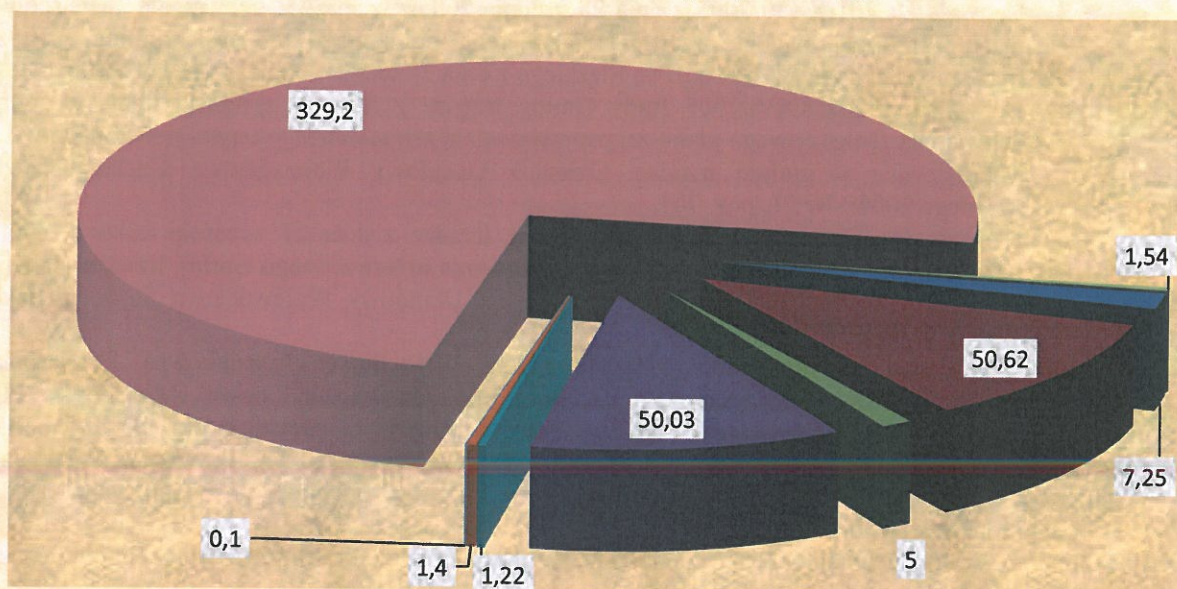

7. Gospodarka odpadami i ochrona środowiska

Odbiór odpadów komunalnych od nieruchomości zamieszkałych do końca października 2019r., realizowała Firma P.P.H.U."TAMAX", ul. Sportowa 2, 28-340 Sędziszów. Cena jednostkowa za Mg odbioru i zagospodarowanie odpadów zmieszanych wynosiła 384,00 zł brutto oraz 350,00 zł brutto za Mg odbioru i zagospodarowania odpadów segregowanych. Ustalone stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli, na których zamieszkują mieszkańcy jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny w wysokości miesięcznej 7zł oraz 12 zł jeżeli odpady te nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny pozwoliły zabezpieczyć środki finansowe na odbiór tych odpadów. Uchwałą Nr 62/X/2019 z dnia 23 lipca 2019r. Rada Gminy Irządze ustaliła nowe stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym, które odpowiednio wynosiły 13zł oraz 26zł. Zmiana wysokości tych stawek wymusiły postępowania przetargowe w wyniku, których drastycznie wzrosły ceny jednostkowe za Mg odbioru i zagospodarowania odpadów zmieszanych do kwoty 961,20 zł brutto oraz kwoty 756,00 zł za Mg odpadów segregowanych. Świadczenie usługi na odbieranie odpadów komunalnych i zagospodarowanie tych odpadów od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy powstałych na terenie Gminy Irządze od dnia 1 listopada 2019r. do dnia 31 grudnia 2020r. wykonuje Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Zawierciu, ul. Podmiejska 53, 42-400 Zawiercie. Systemem gospodarowania odpadami objętych było w 2019r. 753 nieruchomości. Wykres poniższy przedstawia informację o ilości (w Mg) odebranych odpadach komunalnych z podziałem na poszczególne frakcje. Właściciele nieruchomości osobiście deklarują zarówno liczbę osób zamieszkałych daną nieruchomością jak również sposób gospodarowania odpadami. Pobierana opłata zabezpiecza również koszty związane z funkcjonowaniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który znajduje się w Irządzach Nr 131B. W Punkcie tym zebrano 2,54 Mg odpadów wielkogabarytowych. Zaległości z tytułu opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych stanowiły w 2019r. kwotę 45 531,08 zł od 201 dłużników. W gminie został przyjęty do 2032 roku i jest corocznie realizowany „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Irządze”, którego celem jest oczyszczenie terenu Gminy Irządze z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, eliminację negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka oraz likwidację oddziaływania azbestu na środowisko. W ramach tego programu przeprowadzono szczegółową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Zgodnie z danymi z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdzono, że na terenie gminy Irządze znajdują się 2122 budynki, na których zidentyfikowano występowanie wyrobów zawierających azbest o łącznej powierzchni 796 152 m² o szacunkowej masie 6499,836 Mg. Realizując powyższy Program corocznie maleje ilość wyrobów zawierających azbest. W ubiegłym roku usunięto i przekazano do utylizacji materiały zawierające azbest z 37 posesji w ilości 78,66 Mg. Wartość dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w ramach programu to kwota 30 631,61zł.

Ilość odebranych odpadów komunalnych z podziałem na frakcje (w Mg)

- 1. opakowania z papieru i tektury
- 2. opakowania z tworzyw sztucznych
- 3. zmieszane odpady opakowaniowe
- 4. opakowania ze szkła
- 5. odpady betonu oraz gruz betonowy
- 6. odpady kuchenne ulegające biodegradacji
- 7. odpady ulegające biodegradacji
- 8. niesegregowane odpady komunalne
- 9. odpady wielkogabarytowe

8. Zagospodarowanie przestrzenne

Podstawowym dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Irządze przyjętym Uchwałą Rady Gminy Irządze Nr 20/III/2002 z dnia 30 grudnia 2002r. na podstawie, którego cała powierzchnia gminy Irządze jest nim objęta. Na terenie gminy obowiązują również Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego to akty prawa miejscowego uchwalone przez Radę Gminy, który ustala przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określa zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obowiązują w następujących miejscowościach: Wilków-Fryszerka, Wilków, Irządze i Mikołajewice oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Irządze dotyczący działki nr 1636 o powierzchni 1,1000 ha, które zostały przyjęte następującymi uchwałami:

1. Uchwała Nr 163/XXII/2005 Rady Gminy Irządze z dnia 6 lipca 2005r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Wilkowie-Fryszerce w Gminie Irządze. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 9 sierpnia 2005r. Nr 97, poz.2655.

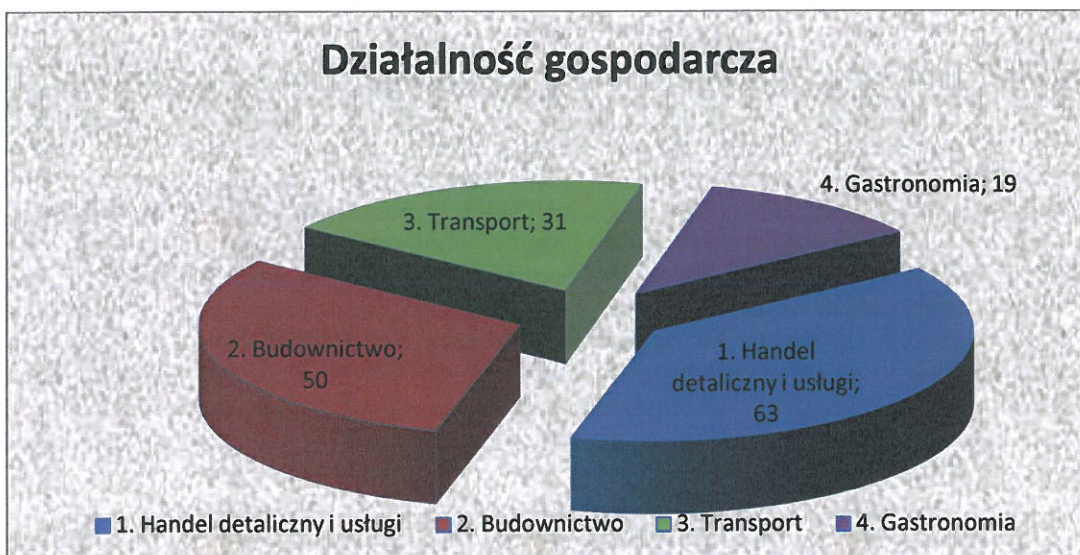
2. Uchwała Nr 200/XXVI/2005 Rady Gminy Irządze z dnia 28 grudnia 2005r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Wilków w Gminie Irządze”. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 27 lutego 2006r. Nr 21, poz. 705.
3. Uchwała Nr 201/XXVI/2005 z dnia 28 grudnia 2005r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi gminnej Irządze”. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 27 lutego 2006r. Nr 21, poz.706.
4. Uchwała Nr 202/XXVI/2005 Rady Gminy Irządze z dnia 28 grudnia 2005r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Mikołajewice w gminie Irządze. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 27 lutego 2006r. Nr 21, poz. 707.
5. Uchwała Nr 238/XXXIII/2018 Rady Gminy Irządze z dnia 27 września 2018r.w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Irządze dla terenu położonego w miejscowości Irządze. Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 3 października 2018r., poz.6043.

W ubiegłym roku nie dokonano żadnych zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy oraz nie obowiązują nowe Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego. W 2019r. zostało wydanych 13 decyzji o warunkach zabudowy z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową i gospodarczą, magazynową w tym 6 decyzji na budowę domów jednorodzinnych oraz 7 decyzji na budowę budynków gospodarczych. Oddano 3 budynki mieszkalne do użytkowania oraz 2 budynki gospodarcze.

Gmina nie wydała w ubiegłym roku żadnej decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

9. Działalność gospodarcza

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2019r. wynosiła 163. Zostało zarejestrowanych 6 nowych podmiotów w tym 4 w budownictwie, 1 w gastronomii oraz 1 w instalacji elektrycznej. Zdecydowana większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych. Działalność gospodarcza w gminie była przede wszystkim prowadzona w takich sekcjach, jak: handel detaliczny i usługi, budownictwo, transport oraz gastronomia. W roku ubiegłym zawiesiło działalność na terenie gminy 9 podmiotów w tym 1 w gastronomii, 2 w budownictwie oraz 2 w handlu. Wykres poniższy przedstawia strukturę podmiotów działających w poszczególnych branżach.

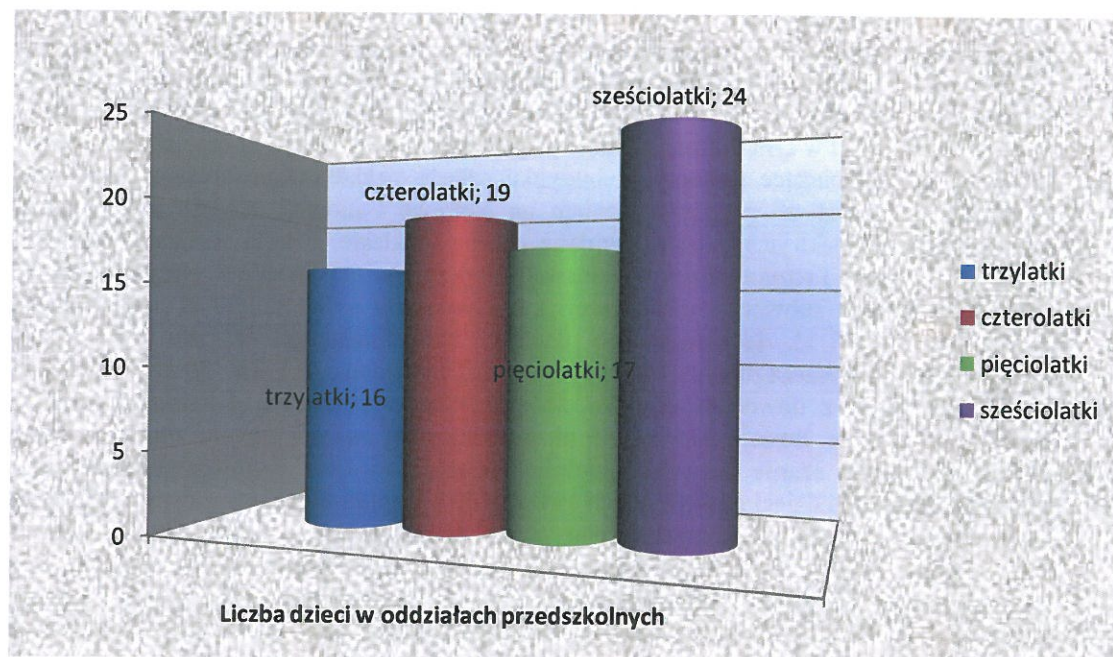
10. Bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu w 2019r. wahaniami ulegała liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Irządze. Wśród osób bezrobotnych w ubiegłym roku większość stanowiły kobiety (58,8%) oraz mężczyźni (41,2%). W 2019 roku udział osób pozostających bez pracy w ogólnej liczbie mieszkańców gminy będących w wieku produkcyjnym wyniósł 3,2%.

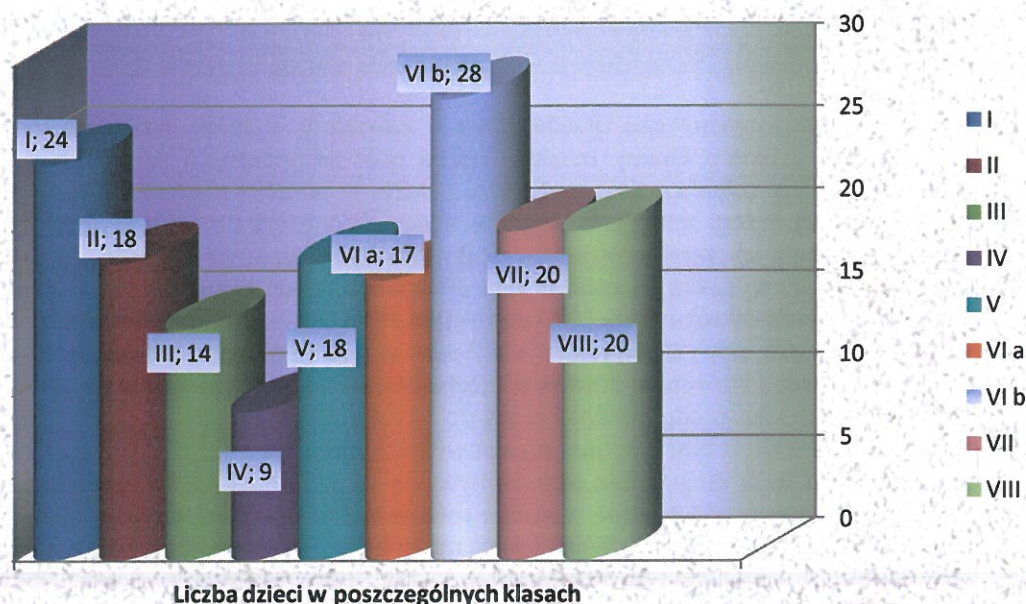
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu w miesiącu styczniu 2019r. wynosiła 51 osób w tym 30 kobiet. Wśród bezrobotnych w gminie stanowiły to osoby w wieku do 30 roku życia (25 osób w tym 17 kobiet), w tym do 25 roku życia (8 osób w tym 7 kobiet) oraz powyżej 50 roku życia 7 osób w tym 2 kobiety. Osoby długotrwale bezrobotne 22 w tym 11 kobiet. Na koniec 2019 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się do 44 osób w tym 29 kobiet, co stanowiło to odpowiednio osoby do 30 roku życia (21 osób w tym 15 kobiet), w tym do 25 roku życia (13 osób w tym 8 kobiet) oraz powyżej 50 roku życia (3 osoby w tym 1 kobieta). Zmalała również liczba osób długotrwale bezrobotnych do 16 w tym 11 kobiet. Największy odsetek kobiet wśród bezrobotnych odnotowano w gronie osób w wieku do 30 roku życia 49,0% na początku roku oraz 47,7% na koniec roku. Najmniejszy odsetek kobiet wśród bezrobotnych na początku roku odnotowano w wieku powyżej 50 roku życia 13,7%, który zmalał do poziomu 6,8% na koniec roku.

11. Oświata

W roku szkolnym 2019/2020 w gminie Irządze funkcjonowała jedna placówka oświatowa, którą jest Szkoła Podstawowa im. Jana Ledwocha w Irządzech z oddziałami przedszkolnymi. Stan zatrudnienia na dzień 1 września 2019r. to łącznie 29 nauczycieli w tym 1 kontraktowy, 6 mianowanych, 22 dyplomowanych oraz obsługa i administracja 11 osób. W roku szkolnym 2019/2020 opieką przedszkolną objętych było łącznie 75 dzieci oraz 168 uczniów pobierało naukę w szkole podstawowej. Liczbę dzieci w poszczególnych oddziałach przedszkolnych oraz klasach przedstawiają poniższe zestawienia.

Szkoła podstawowa dysponuje: salami dydaktycznymi, pracownią informatyczną, biblioteką, stołówką, kuchnią, salą gimnastyczną oraz przyszkolnymi boiskami do gry piłkę nożną. W bibliotece szkolnej funkcjonuje „Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej”. W szkole znajduje się pracownia informatyczna wyposażona w 20 komputerów przenośnych oraz 9 tablic multimedialnych zakupionych w ramach rządowego programu "Aktywna tablica". Infrastruktura oświatowa w gminie jest remontowana i modernizowana w miarę posiadanych i dostępnych środków finansowych. Szkoła uczestniczy w projekcie "Innowacyjna Szkoła w Gminie Irządze". Głównym celem projektu jest wzmocnienie do 31 lipca 2020r. w zakresie zdiagnozowanych potrzeb potencjału edukacyjnego Szkoły Podstawowej im. Jana Ledwocha w Irządzech, umożliwiającego podniesienie wyników z egzaminów zewnętrznych w kolejnych latach kształcenia. Efektami projektu to wzrost efektywności realizowanych programów edukacyjnych w okresie trwania dwuletniego projektu, podniesienie efektywności i jakości nauczania oraz podniesienie kompetencji kluczowych, umiejętności pracy metodą eksperymentu, doświadczenia i projektu u uczestników projektu. Ogólna wartość projektu to kwota 321 307,50 zł w tym dofinansowanie projektu z UE 289 176,75 zł oraz wkład własny w kwocie 32 130,75 zł. Na bieżące remonty w budynku szkoły wydatkowane zostały środki finansowe w wysokości 65 853,41 zł. z przeznaczeniem na naprawę i montaż oświetlenia, malowanie dachu, remont instalacji elektrycznej oraz wymianę podłóg w klasie. Szkoła realizuje zadania oświatowe wynikające z ustaw i rozporządzeń wykonawczych przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa w ramach subwencji oświatowej, która wynosiła 1 954 860,00 zł oraz z budżetu gminy kwotę 10 041,81 zł. jednorazowego dodatku uzupełniającego w celu osiągnięcia średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego (art. 30 a Karty Nauczyciela), wydatki związane z dowozem uczniów do szkoły w wysokości 214 401,49 zł oraz utrzymanie stołówki szkolnej w kwocie 315 207,55 zł. Realizując te zadania szkoła zapewnia dostępność do edukacji, stwarza szanse rozwoju uzdolnień dzieci, a w celu wyrównania szans edukacyjnych prowadzi zajęcia dla dzieci posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności tj.: rewalidacyjne, logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne oraz dydaktyczno - wyrównawcze oraz nauczanie indywidualne. Zajęcia te skierowane były dla dzieci z niepełnosprawnością ruchową, zaburzeniami rozwoju mowy, dla dzieci słabowidzących oraz z zespołem wad wrodzonych i opóźnionych w rozwoju. Zajęciami tymi objętych było troje dzieci, które prowadzone były przez nauczycieli z kwalifikacjami oligofrenopedagoga, logopedy i pedagoga. Uczniowie korzystają z zasobu bibliotecznego szkoły, który liczy 10 170 pozycji książkowych. W szkole funkcjonują następujące organizacje: Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Wolontariatu oraz Spółdzielnia Uczniowska. Uczniowie szkoły biorą udział w olimpiadach oraz w zawodach

sportowych reprezentując szkołę odnosząc sukcesy nie tylko na szczeblu międzygminnym, ale również powiatowym i wojewódzkim. Wymienić tutaj należy osiągnięcia sportowe klas IV – VI:

- 1) 1/2 półfinał wojewódzki w piłce nożnej dziewcząt w Dobieszowicach III miejsce.
- 2) 1/4 półfinał wojewódzki w piłce nożnej dziewcząt Kroczycach I miejsce.
- 3) 1/4 półfinał wojewódzki w tenisie stołowym dziewcząt w Zawierciu II miejsce.
- 4) Finał powiatu w tenisie stołowym dziewcząt w Zawierciu I miejsce.
- 5) Finał powiatu w piłce nożnej dziewcząt w Zawierciu I miejsce.
- 6) Finał powiatu w piłce nożnej chłopców w Zawierciu II miejsce
- 7) Finał powiatu w piłce ręcznej dziewcząt w Zawierciu II miejsce.
- 8) Eliminacje gminne OSP w tenisie stołowym w Irządzach.
- 9) Turniej powiatowy OSP w tenisie stołowym w Ogrodzieńcu.
Drużynowo I miejsce.
- 10) Eliminacje powiatowe w piłce nożnej chłopców w Porębie.
Drużynowo: chłopcy I miejsce.
- 11) Turniej piłki ręcznej o Puchar Starosty Powiatu Częstochowskiego w Lelowie
Drużynowo: dziewczęta II miejsce

Oraz klas VII i VIII:

Powiatowe Zawody w Tenisa Stołowego

- dziewczyny III miejsce

- chłopcy IV miejsce

Zawody Rejonowe w Piłkę Ręczną Dziewcząt – III miejsce

Międzygminne Zawody w Piłkę Nożną Chłopców w Porębie – II miejsce

III miejsce chłopców o Puchar Dyrektora Zespołu Szkół w Szczekocinach

III miejsce w Piłkę Ręczną Chłopców w Lelowie (grupa młodszą). Za wybitne osiągnięcia w nauce Wójt nagradza ucznia szkoły przyznając puchar Prymusa Szkoły.

12. Pomoc materialna dla uczniów

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia i przyznawany jest w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego. Pomoc w formie stypendium szkolnego udzielana jest na dany rok szkolny natomiast zasiłek szkolny może otrzymywać uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej spowodowanej zdarzeniem losowym. W 2019r. przyznano stypendium szkolne dla 20 uczniów naszej szkoły w wysokości miesięcznej 100,00 zł oraz cztery zasiłki szkolne w wysokości jednorazowej 500,00 zł. Innym zadaniem o charakterze pomocy materialnej jest wsparcie w zakresie zakupu podręczników w ramach rządowego programu "Wyprawka szkolna" dla trzech uczniów w jednorazowej wysokości po 300,00 zł dla każdego. Gmina Irządze realizuje obowiązek dowozu uczniów do szkół zapewnia dowóz oraz refunduje rodzicom wydatki związane z dowożeniem dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie naszej gminy, a uczących się w szkołach poza gminą. Na ten cel przeznaczono 3 168,00 zł jako zwrot kosztów dowozu przez rodzica dla jednego dziecka oraz kwotę 24 475,00 zł. dla przewoźnika realizującego ten dowóz. W 2019r. na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym wydatkowano łącznie 22 000,00 zł. Pracodawcom, którzy zawarli z młodocianym umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego, przysługuje dofinansowanie w wysokości do 8 081,00 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 m-cy a w okresie krótszym wypłacana jest proporcjonalnie na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 m-cy od dnia zdania przez pracownika egzaminu zgodnie z przepisami ustawowymi. Dofinansowanie objęło jednego pracownika w ramach tego kształcenia.

13. Wydarzenia kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna

Działalność kulturalną, sportową i rekreacyjną na terenie gminy koordynuje Urząd Gminy Irządze. Większość imprez odbywa się na placu przed budynkiem Urzędu Gminy. Do najważniejszych należą: Piknik rodzinny organizowany wspólnie ze Szkołą Podstawową w Irządzach (jest to impreza cykliczna organizowana w ostatnią niedzielę czerwca) oraz Dożynki Gminne połączone ze Świętem Porzeczki (co roku organizowane w miesiącu sierpniu) oraz Świętem Chleba. Główną instytucją prowadzącą działalność kulturalną w gminie jest Biblioteka Gminna w Irządzach. Posiada ona liczący 12 204 woluminów księgozbiór, który zwiększył się o 241 książek przeznaczonych odpowiednio do wszystkich grup czytelniczych: dla dzieci i młodzieży 21 pozycji, literatura piękna dla dorosłych 207 pozycji oraz popularnonaukowa 13 książek. Ze środków własnych zakupiono 118 książek, dotacja ministerialna 114 dary i 9 książek. Biblioteka przeprowadziła selekcję księgozbioru, z którego wycofano 154 woluminów. Biblioteka prenumeruje 2 czasopisma fachowe z Biblioteki Śląskiej oraz otrzymuje nieodpłatny miesięcznik „Śląsk”. Ogółem zarejestrowanych jest 415 czytelników (232 osoby uczące się, 131 osoby pracujące oraz pozostałe 52 osoby) w tym: do lat 5 - 26; od 6-12 lat – 114; od 13-15 lat – 41; od 16-19 lat – 28; od 20-24 lat – 31; od 25-44 lat – 93; od 45-60 lat – 43 oraz powyżej 60 lat – 39. Biblioteka wypożyczyła oraz udostępniła 8691 pozycji na zewnątrz oraz 268 pozycji na miejscu. Bibliotekę odwiedziło 9030 osób. Placówka ta, obok działalności podstawowej, czyli udostępniania książek, jest także organizatorem konkursów i wystaw adresowanych głównie do dzieci i młodzieży. Zorganizowano konkurs dla dzieci „Konkurs pięknego czytania”, „Najlepszego czytelnika”, konkurs promujący okładkę na książki i najładniejszą zakładkę do książki. Biblioteka brała udział w ogólnokrajowych akcjach cyklicznych, które odbywają się w bibliotece od kilku lat „Jak nie czytam jak czytam”, „Noc bibliotek”, „Ogólnopolski dzień głośnego czytania”, „konkurs recytatorski” oraz kiermasz książki. Dla dzieci w wieku przedszkolnym prowadzony był ogólnokrajowy projekt „Mała książka – Wielki człowiek”. Biblioteka była w roku poprzednim organizatorem spotkania autorskiego ze Zbigniewem Kołą pisarzem i fizjoterapeutą oraz współorganizatorem dożynek gminnych. W związku z termomodernizacją budynku szkoły podstawowej w bibliotece zostały wymienione trzy okna oraz trzy grzejniki. Budżet biblioteki wynosił w 2019r. kwotę 109 215,56 zł.

Upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu służą dostępne na terenie gminy obiekty sportowe, którymi są boiska szkolne oraz boiska gminne w Irządzach, Bodziejowicach i Witowie – wszystkie bez infrastruktury i zaplecza. W gminie znajdują się także dwa ogólnodostępne place zabaw dla dzieci w Irządzach i Witowie.

14. Opieka zdrowotna

W gminie funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Medycznych "Alfa" s.c. w Szczekocinach - oddział Irządze
2. Prywatna praktyka lekarska- gabinet stomatologiczny
3. Apteka.

15. Uzależnienia i przemoc w rodzinie

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka oraz wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Liczba mieszkańców gminy Irządze dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba osób, z którymi przeprowadzała rozmowy wynosiła 26 w tym 1 kobieta i 6 mężczyzn. Wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe złożono dla jednej osoby. Przemoc w rodzinie jest problemem wynikającym również z uzależnień i ubóstwa. Na terenie gminy stwierdzono 5 takich przypadków wobec, których wszczęte zostały procedury dotyczące wydania "Niebieskiej karty". Działania te podejmowane są

w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie w gminie Irządze w 2019r. stanowiła kwotę 25 tys. zł. Sprzedaż napojów alkoholowych w gminie odbywała się w 10 punktach w tym w 4 punktach w miejscu sprzedaży i w 6 punktach poza miejscem sprzedaży. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych to 8 decyzji, z których sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa wynosiła 8 w tym poza miejscem sprzedaży 2 oraz w miejscu sprzedaży 1, od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa wydano 3 decyzje w tym poza miejscem sprzedaży 2 oraz w miejscu sprzedaży 1 oraz pow. 18% wydano 2 zezwolenia poza miejscem sprzedaży. W 2019r. wydano 41 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na łączną kwotę 4 156,25 zł w tym do 4,5% alkoholu 23 zezwolenia oraz pow. 18% 18 zezwoleń. W ubiegłym roku nie wydano żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

16. Pomoc społeczna

Głównym celem pomocy społecznej to umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i zasoby. Zadania te w gminie Irządze wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Irządzach. Pomoc społeczna wspiera rodziny i osoby w wysiłkach zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobiega tym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej oraz analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej. Kadre stanowi 6 osób, w tym dyrektor i 2 pracowników socjalnych. Wydatki na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w gminie w ubiegłym roku wyniosły 3 618 657,52 zł.

Środki finansowe przeznaczone były na:

1. Pobyt dwóch mieszkańców naszej gminy w Domu Pomocy Społecznej co stanowiło kwotę 50 911,83 zł w formie dotacji.
2. Zadanie własne w kwocie 4 800,00 zł na opłatę należności za pobyt w Schronisku jednego mieszkańca z terenu gminy.
3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 11 155,66 zł w tym 10 459,06 zł jako kwota przeznaczona na opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające zasiłki stałe oraz kwota 696,60 zł dla uczestników skierowanych do Centrum Integracji Społecznej w Witowie. Składki powyższe wydatkowane były dla 18 osób w liczbie 189 udzielonych. Dla osób, które pobierały świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalne zasiłki opiekuńcze składka na ubezpieczenie społeczne stanowiła kwotę w wysokości 11 166,12 zł.
4. Zasiłki i pomoc w naturze to świadczenia, na które została przeznaczona kwota w wysokości 53 006,77 zł. Kwota ta została przeznaczona na 51 świadczeń zasiłków okresowych jako świadczenie wypłacane w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność lub bezrobocie. Zasiłek ten przyznano dla 14 osób w wysokości 13 051,77 zł oraz 156 świadczeń dla 43 osób w formie zasiłków celowych i specjalnych przyznawanych w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu w wysokości 39 955,00 zł.
5. Zasiłki stałe to środki finansowe przeznaczone dla osób samotnych niezdolnych do pracy lub z powodu wieku pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego. W 2019r. udzielonych zostało 188 świadczeń dla 18 samotnie gospodarujących osób w kwocie 115 566,74 zł co stanowi średnią kwotę 614,72 zł na osobę i jest to dominujący rodzaj udzielanej pomocy.
6. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie usług rehabilitacyjnych przeznaczone były dla dziecka w miejscu zamieszkania. Dotacja na ten cel to kwota 24 000,00 zł. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania świadczone były dla jednej osoby (dotacja z zadań własnych na ten cel to kwota 128,00 zł.)

7. „Posiłek w szkole i w domu” to program rządowy mający na celu ograniczeniu zjawisku niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej oraz dla osób starszych, niepełnosprawnych. Liczba osób objętych tą formą pomocy to 33 dzieci oraz dla 20 osób dla których wydano 4214 posiłków na łączną kwotę 20 460,00 zł w tym dofinansowanie zadania to kwota 14 460,00 zł oraz środki własne w wysokości 6 000,00 zł.

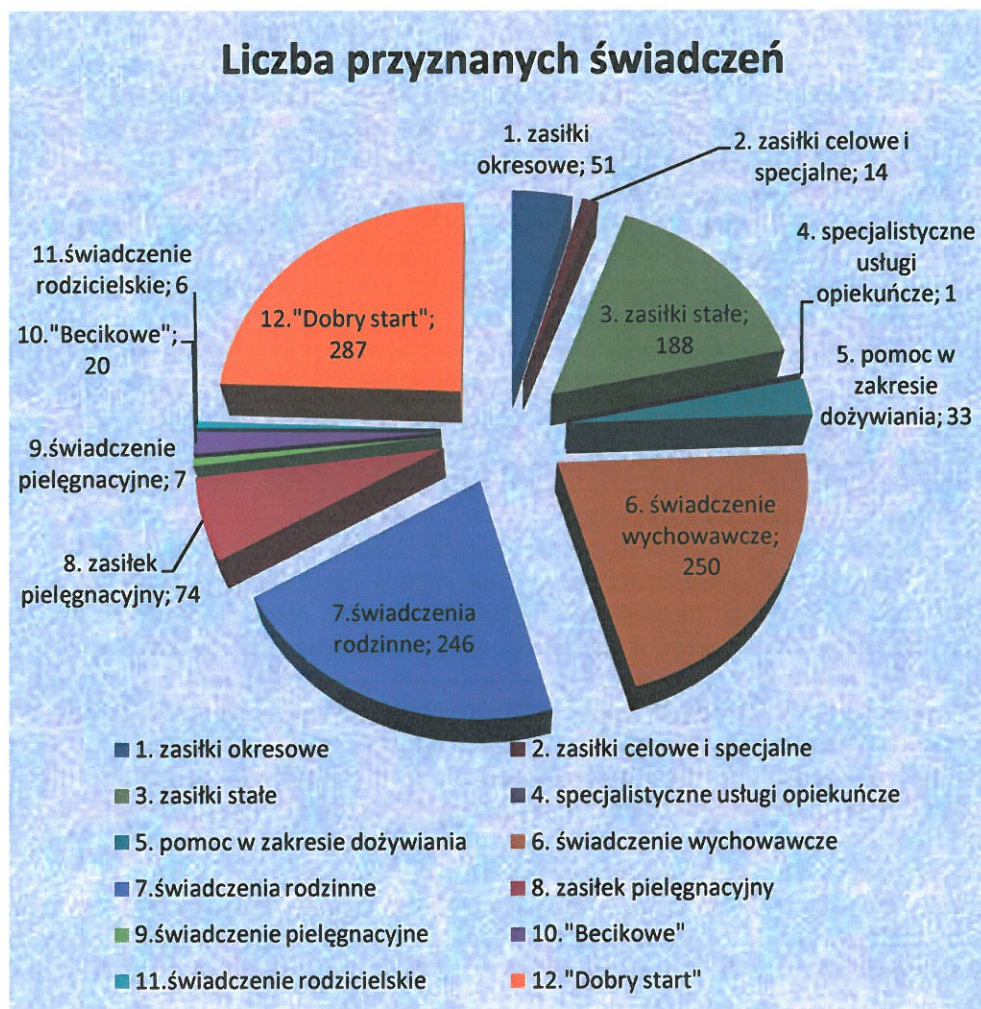
8. W ramach działalności ośrodka w 2019 r. ustalone prawo do świadczenia wychowawczego przyznano dla 250 rodzin obejmujących 390 dzieci na łączną kwotę 1 910 267,00 zł .

9. Dotacja przyznana na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe z ubezpieczenia społecznego to łączna kwota 793 031,02 zł. w tym:

1. Zasiłki rodzinne oraz dodatki średnio dla 246 dzieci na kwotę 308 623,66 zł.
2. Zasiłek pielęgnacyjny średnio dla 74 osób na kwotę 168 784,16 zł.
3. Świadczenie pielęgnacyjne dla 7 osób na kwotę 140 887,00 zł.
4. Specjalny zasiłek opiekuńczy dla 1 osoby na kwotę 9 589,00 zł.
5. Jednorazowa zapomoga „Becik” z tytułu urodzenia dziecka dla 20 dzieci na kwotę 20 000,00 zł.
6. Świadczenie rodzicielskie dla 6 osób na kwotę 82 753,00 zł
7. Zasiłek dla opiekuna dla 9 osób na kwotę 57 951,00 zł.
8. Składka emerytalno -rentowa dla 9 osób na kwotę 38 515,00 zł.

W ramach programu "Dobry start" świadczenia przeznaczonego dla dzieci , które rozpoczynają nowy rok szkolny wykorzystana została dotacja na kwotę 88 970,00 zł dla 287 dzieci .

Poniższy wykres przedstawia liczbę przyznanych świadczeń.

Oprócz realizowanych ww. zadań wymienionych pracownicy socjalni zajmowali się dystrybucją artykułów spożywczych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2019 i z tej formy pomocy skorzystało 214 osób dla , których przekazano 593 paczki żywnościowe. Ilość żywności przekazanej dla beneficjentów to 9,9769 ton. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje procedurę Niebieska Karta. W roku 2019 Komisariat Policji w Szczekocinach przekazał do tutejszego OPS 5 kart, gdzie została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Ponadto realizowane są wnioski Kart Dużej Rodziny. W ubiegłym roku wpłynęło 8 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. W roku 2019 realizowany był Program Zatrudnienia Socjalnego w Centrum Integracji Społecznej w Witowie w ramach projektu „Centrum Integracji Społecznej twoją szansą na lepszy start”. Do uczestnictwa w projekcie pracownicy socjalni rekrutują osoby z terenu gminy Irządze. W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudniony jest Asystent Rodziny, który współpracuje z 5 rodzinami wymagającymi wsparcia z jego strony. Oprócz realizowanych zadań finansowych , świadczona była również praca socjalna przez pracowników GOPS. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest rozeznanie potrzeb osób i rodzin poprzez wywiad środowiskowy, którego celem jest ustalenie sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej. Z pracy socjalnej w 2019r. skorzystało 100 osób. Środowiskowy Dom Samopomocy jest jednostką wchodzącą w skład Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Irządzach. W Środowiskowym Domu Samopomocy na dzień 31 grudnia ubiegłego roku zatrudnionych było 12 osób w przeliczeniu na pełne etaty to 11 etatów. Wzrost zatrudnienia spowodowany był zatrudnieniem instruktora terapii zajęciowej . Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi to jedyna placówka w obrębie kilku gmin, która działa od 2000r. i świadczy usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. Środowiskowy Dom Samopomocy w Irządzach posiada 34 miejsca w pobycie dziennym, w którym uczestnicy to mieszkańcy naszej gminy oraz gmin ościennych tj.: Kroczyce , Szczekociny oraz Lelów . Miejsca te są w pełni wykorzystane biorąc pod uwagę możliwości lokalowe obiektu. Budżet Ośrodka w 2019r. stanowił kwotę 735 440,95 zł jako zadania zlecone i środki te wydatkowane były na potrzeby związane z funkcjonowaniem Środowiskowego Domu Samopomocy w tym : 572 147,00 zł środki finansowe przeznaczone na wynagrodzenia oraz 163 993,00zł kwota przeznaczona na wydatki bieżące. W ośrodku prowadzone są następujące formy terapii: rękodzielnictwo ,terapia plastyczna i muzyczna, trening umiejętności samoobsługowych , trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, trening lekowy ,trening kulinarny ,zajęcia w pracowni komputerowej. Ośrodek prowadzi usługi rehabilitacyjne poprzez: psychoedukację, poradnictwo psychologiczne oraz psychoterapię grupową. W ramach treningów kulinarnych uczestnicy przygotowują codziennie gorący posiłek . Wszystkie treningi i terapie realizowane były w 8 pracowniach przeznaczonych na prowadzenie zajęć. Tradycją w Środowiskowym Domu Samopomocy stało się organizowanie Wieczery Wigilijnej i Śniadania Wielkanocnego dla uczestników przy udziale władz samorządowych i takie imprezy miały miejsce w ubiegłym roku , szczególną uwagę zwrócić należy na przepięknie przygotowaną oprawę artystyczną spotkania oraz wystrój sali wykonany przez uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy. Uczestnicy z Ośrodka stale współpracują z Poradnią Zdrowia Psychicznego, Przychodnią Rejonową , Urzędem Gminy , Bankiem Spółdzielczym oraz Parafialnym Caritas. W miarę posiadanych środków finansowych dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy organizowane są wycieczki i wyjazdy do zwiedzania ciekawych miejsc w naszym regionie, które mają na celu również uczyć dyscypliny i samokontroli oraz dzieleniem się spostrzeżeniami i uwagami o swoich przeżyciach i doznaniach. Dla uczestników w ubiegłym roku zorganizowano wyjazd do Częstochowy i Wieliczki ,wyjazdy do kina oraz organizowane były wyjazdowe grille w plenerze.

17. Organizacje pozarządowe

W życie kulturalne gminy zaangażowane są organizacje pozarządowe, głównie to Koła Gospodyń Wiejskich oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W gminie Irządze funkcjonowały w 2019r. następujące organizacje pozarządowe odpowiednio ze stanem osobowym: KGW Bodziejowice (14), KGW Sadowie (10), KGW Wilgoszcza (13) , KGW Wilków "Wilkowianki" (18), KGW Witów " Witowianki" (14) oraz jedno Stowarzyszenie " Koło Aktywnych Kobiet w Kobietach Siła" Sadowie-Woźniki liczące 21 osób. Na terenie gminy funkcjonują jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej

z następującym składem osobowym : Zawada Pilicka (32) w tym Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza (7), Witów (32) w tym Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza (7), Irządze (25), Sadowie (56), Bodziejowice (19), Mikołajewice (25), Wilków (23) oraz Wilgoszcza (24), z których dwie pierwsze należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wykaz posiadanych pojazdów pożarniczych, nakłady poniesione w 2019r. na zakup sprzętu i umundurowania oraz środki finansowe pozyskane na inwestycje przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Nazwa jednostki OSP	Wykaz pojazdów pożarniczych	Nazwa zakupionego sprzętu i umundurowania	Ilość	Dofinansowanie
1.	Zawada Pilicka	Renault Mascott, Star 244, Gazela	Komputer Drukarka Hełmy Latarka LED z uchwytem do hełmu Buty specjalne FHR 0006PL Stojak hydrantowy DN80 Mundur wyjściowy męski +czapka Ubranie koszarowe Membrana PSS Oring aparatu płucnego/filtr	1 szt. 1 szt. 9 szt. 5 szt. 1 para 1 szt. 2 kpl. 2 szt. 4 szt. 4 szt.	Dofinansowanie na remont: KSRG - 7000,00 zł Utrzymanie gotowości bojowej budżet gminy- 5 000,00 zł Dofinansowanie jednostek OSP MSWiA-5 000,00 zł (program 5000+)
2.	Witów	Star 266 Jelcz 004	Węże tłoczne W52 Buty specjalne Membrana PSS Oring aparatu płucnego/filtr	8 szt. 2 pary 4 szt. 4 szt.	Dofinansowanie na remont KSRG - 6 000,00 zł Utrzymanie gotowości bojowej - budżet gminy 5 000,00 zł Dofinansowanie jednostek OSP MSWiA- 5 000,00 zł (program 5000+)
3.	Bodziejowice	Star 244 Volkswagen	Ubranie koszarowe RIB-STOP Ubranie koszarowe 3cz. Poliamid Buty strażackie HOLIK Komfort Plus	2 kpl. 8 kpl. 7 par	Utrzymanie gotowości bojowej budżet gminy 2 300,00 zł Dofinansowanie jednostek OSP MSWiA – 5000,00 zł (program 5000+)
4.	Irządze	Żuk FS-Lublin	Ubranie koszarowe Wąż ssawny W110 Wąż tłoczny W52 Rozdzielacz trójdrożny Mundur wyjściowy męski + czapka	4 szt. 2 szt. 4 szt. 1 szt. 2 kpl.	Dofinansowanie na remont KG PSP- 8000,00 zł Dofinansowanie jednostek OSP MSWiA- 5000,00 zł (program 5000+)
5.	Sadowie	Lublin II	Tłumica metalowa Rozdzielacz kulowy Prądnica wodna Wąż ssawny W75 Wąż ssawny W52	4 szt. 1 szt. 1 szt. 2 szt. 2 szt.	Utrzymanie gotowości bojowej budżet gminy- 4 500,00 zł (w tym remont 3 500,00 zł) WFOŚiGW- 10000,00zł

			Opryskiwacz STIHL SR-200 101	1 szt.	Dofinansowanie jednostek OSP MSWiA- 5 000,00 zł (program 5000+)
			Pilarka STIHL MS 180	1 szt.	
			Hełm Calisia Vulkan MO (wizjer metalizowany , okulary)	4 szt.	
			Rękawice strażackie specjalne FIRE-MAX 1	4 szt.	
			Buty strażackie gumowe FHR 003	4 szt.	
			Mundur wyjściowy męski + czapka	10 kpl.	
6.	Mikołajewice		Prądnica prosta 52	2 szt.	
			Klucz do łączników	2 szt.	
			Wąż ssawny W52	4 szt.	
			Wąż ssawny W75	3 szt.	
			Buty strażackie	6 par	
			Ubranie koszarowe POLIAMID	6 szt.	
			Gaśnica GP-4xABC	3 szt.	
			Pas strażacki bojowy	9 szt.	

18. Wodociągi i kanalizacja

Zbiorowym zaopatrzeniem wody na terenie gminy zajmuje się Gminny Zakład Komunalny, który zatrudnia 6 osób. Kwota wydatków z tytułu zatrudnienia w dziale usług wodociągowych wynosi 265 048, 22 zł. Sytuacja w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę przedstawia się korzystnie. Do sieci wodociągowej podłączonych jest około 95% gospodarstw domowych. Na terenie gminy znajdują się trzy zbiorniki ujęć wody: w miejscowości Bodziejowice dwa zbiorniki każdy o pojemności 300m³ oraz w miejscowości Woźniki jeden o pojemności 80m³. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 78,6 km, natomiast liczba przyłączy wodociągowych odbiorców indywidualnych korzystających z sieci wodociągowej to 1005 oraz 15, które stanowią podmioty gospodarcze i instytucje. W 2019r. wykonano 4 nowe przyłącza wodociągowe. Średnie miesięczne zużycie wody w gospodarstwie domowym na terenie gminy wynosi ok. 8,3m³, a średni miesięczny pobór wody z ujęć wynosi 9916m³. Średnia miesięczna sprzedaż wody wynosi 8330m³, średnia cena 1m³ wody wynosiła w 2019r. kwotę 4,69 zł netto oraz stała opłata miesięczna abonamentowa w wysokości 5zł netto. Roczna produkcja wody na terenie gminy wyniosła 119 000m³ przy sprzedaży 100 000m³. Ilościowe straty wody na terenie gminy wyniosły 1900m³ i związane były głównie z awarią w sieci wodociągowej. Na modernizację oraz bieżące remonty w 2019r. została wydatkowana kwota w wysokości 16 034,96 zł zostało wymienionych 111 szt. wodomierzy na kwotę 10 545,00 zł. Wpływy z tytułu dostarczenia wody odbiorcom pokrywają koszty związane z produkcją i dostarczaniem wody, tak więc nie są konieczne dopłaty z budżetu Gminy do gospodarki wodociągowej. Zaległości z tytułu opłat za wodę wynosiły na koniec 2019 roku kwotę 25 880,15 zł. Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków. Znajdują się jedynie przydomowe oczyszczalnie ścieków, których w 2019r. było 15 szt. Nieczystości ciekłe odbierane są z bezodpływowych zbiorników (szamb), których liczba na terenie gminy to ok. 1044 szt. Gospodarstwa domowe korzystają z usług firm posiadających zezwolenie Wójta Gminy na ich usuwanie.

19. Realizacja Uchwał Rady Gminy

Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Gminy, która rozpatruje i rozstrzyga w formie uchwał wszystkie sprawy pozostające w jej kompetencjach. Wójt Gminy wykonuje uchwały Rady Gminy. Sesje Rady Gminy odbywają się średnio raz w miesiącu a ich przebieg jest utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Rada Gminy Irządze VIII kadencji obradowała na 12 sesjach i podjęła w 2019r. 61 uchwał, z których 15 podlegało publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Największa liczba podjętych uchwał dotyczyła sfery ogólnobudżetowej głównie w zakresie zmian w budżecie Gminy Irządze na 2019r. oraz zmian w wieloletniej prognozie finansowej. W Gminie Irządze nie jest utworzony budżet obywatelski oraz nie wyodrębniono w budżecie środków stanowiących fundusz sołecki. Publikacji podlegały następujące uchwały w sprawie:

1. Uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Irządze w latach 2020-2025.
2. Określenia wysokości stawek z podatku od nieruchomości.
3. Zwolnień z podatku od nieruchomości.
4. Ustalenia Regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki obliczania i wypłacania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw nauczycieli oraz wysokość i warunki przyznawania nagród ze specjalnego funduszu nagród w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Irządze.
5. Wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
6. Ustalenia zasad umieszczania reklam na tablicach ogłoszeniowych, obiektach i nieruchomościach gruntowych stanowiących, własność Gminy Irządze.
7. Określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.
8. Określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat a także trybu ich pobierania.
9. Zmiany Uchwały Nr 25/III/2018r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznawania pomocy w zakresie dożywiania oraz odstąpienia od zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
10. Uchylenia Uchwały Nr 24/III/2018 Rady Gminy Irządze z dnia 27 grudnia 2018r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
11. Przyjęcia Regulaminu dostarczania wody na terenie Gminy Irządze i Kroczyce (częściowo).
12. Zmiany Uchwały Nr 39/V/2015 Rady Gminy Irządze z dnia 31 marca 2015r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.
13. Zmiany Uchwały Nr 36/V/2015 Rady Gminy Irządze z dnia 31 marca 2015r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Irządze.
14. Zmiany Uchwały Nr 27/V/2007 Rady Gminy Irządze z dnia 8 lutego 2007r. w sprawie ustalenia Statutów Sołectw Gminy Irządze.
15. Ustalenia Statutu Gminy Irządze.

Organ nadzoru prawnego wszczął jedno postępowanie nadzorcze wobec części uchwały Nr 51/VI/2019 Rady Gmin Irządze z dnia 26 kwietnia 2019r. w sprawie określenia trybu i szczegółowych kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej.

W ciągu ubiegłego roku Rada Gminy Irządze przyjęła następujące roczne programy:

1. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Irządze. . Celem głównym Programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą, a organizacjami pozarządowymi. Celami szczegółowymi programu są:
  - 1) umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie oraz wspólnotę lokalną,
  - 2) integracja podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
  - 3) rozwijanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności,
  - 4) prowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań na rzecz mieszkańców,
  - 5) zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów i kreowaniu lokalnej polityki,
  - 6) racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Kierunki działań przyjęte w programie to:
  - 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
  - 2) Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
  - 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
  - 4) Wspomaganie działalności instytucji stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
  - 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
3. Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Ogólnym celem programu jest rozpoznanie rozmiaru problemów związanych ze zjawiskiem narkomanii , podniesienie świadomości mieszkańców gminy Irządze o problemie narkomanii, oraz budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego. Program przedstawia zadania do realizacji i sposób ich wykonania.
4. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Irządze mający na celu zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Irządze oraz opiekę nad zwierzętami bezdomnymi z uwzględnieniem następujących zadań tj.: zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym miejsca w schronisku dla zwierząt, zmniejszenie populacji zwierząt bezdomnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy.

W 2019r. obowiązywały następujące wieloletnie programy:

1. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu ” na lata 2019-2023. Program „Posiłek w szkole i w domu” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej. Program jest utworzony i przyjęty przez Radę Gminy Irządze w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018r., poz.1007). Program zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe w organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach Programu opracowane zostały 2 moduły:

1. Moduł dla dzieci i młodzieży;
2. Moduł dla osób dorosłych.

Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie: poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach; poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

2. Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Irządze na lata 2011-2032. Głównymi celami i zadaniami ujętymi w programie są:
  - 1) oczyszczenie terenu Gminy Irządze z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
  - 2) eliminacja negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka,
  - 3) likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko zgodnie z obowiązującym prawem do końca 2032 roku.
3. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Irządze w latach 2014-2019 przedstawia analizę aktualnego zasobu mieszkaniowego gminy wraz z prognozą dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego, prognozą dotyczącą wielkości i stanu technicznego i zasobu mieszkaniowego w poszczególnych latach obowiązywania programu analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków z podziałem na lata, planowaną sprzedaż lokali mieszkalnych w kolejnych latach, zasady polityki czynszowej, zarządzanie mieszkaniowym zasobem gminy, źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach oraz politykę w zakresie poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania gminnym zasobem mieszkaniowym.
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Irządze na lata 2016-2021 - dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.
5. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Irządze na lata 2016-2020 jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Irządze na lata 2016 – 2020. Kierunki te dotyczą działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w następujących sektorach tj.: budownictwa użyteczności publicznej, mieszkalnictwa prywatnego i komunalnego, usługowym, oświetlenia ulicznego oraz transportu publicznego i prywatnego. Niniejszy dokument zakłada osiągnięcie redukcji emisji gazów cieplarnianych w perspektywie do roku 2020 i stanowi czteroletnią strategię gminy w zakresie efektywności energetycznej. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej będzie dokumentem wykorzystywanym w procesie pozyskiwania środków finansowych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Celem strategicznym Planu jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz podniesienie efektywności energetycznej w gminie, a także udział w osiągnięciu celów określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym do roku 2020. Cel strategiczny Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, realizowany poprzez cele szczegółowe będzie skutkował poprawą jakości powietrza do 2020 r. na terenie gminy poprzez: redukcję emisji CO₂ o 9%, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych o 4%, redukcję zużycia energii finalnej o 6%. Osiągnięcie założonego celu strategicznego będzie możliwe wyłącznie dzięki skutecznemu działaniu władz samorządowych w zakresie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, do których zaliczyć można:
  - 1) zmianę oświetlenia ulicznego na bardziej energooszczędne,
  - 2) wymianę pieców węglowych i kotłowni węglowych o niskiej sprawności,
  - 3) wzrost udziału odnawialnych źródeł energii,
  - 4) termomodernizację budynków mieszkalnych, usługowych i publicznych,
  - 5) edukację ekologiczną wśród mieszkańców gminy,
  - 6) wymianę energochłonnego oświetlenia w obiektach użyteczności publicznej,
  - 7) modernizację dróg.

Realizacja w/w działań będzie miała pozytywny wpływ na otoczenie.

Efektom wdrożenia dokumentu będą działania służące poprawie stanu środowiska w gminie, powiecie zawierciańskim oraz w całym województwie śląskim, a także w sąsiednich regionach Polski.

20. Działania Wójta Gminy

Wójt realizuje zadania gminy wynikające z przepisów prawa i nadzoruje bieżące sprawy gminy, reprezentuje Gminę Irządze w stosunkach publicznoprawnych, wykonuje uchwały Rady Gminy, realizuje zadania gminy wynikające z przepisów prawa oraz nadzoruje bieżące sprawy gminy. Wójt wykonuje swe zadania przy pomocy Urzędu Gminy.

Gmina Irządze należy do następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych, w których aktywnie uczestniczy Wójt Gminy:

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego,

Lokalna Grupa Działania "Perła Jury"- jako Członek Rady Programowej,

Rybacka Lokalna Grupa Działania "Jurajska Ryba"- jako Członek Rady Programowej,

Związek Gmin i Powiatów Województwa Śląskiego.

Wójt jest również przedstawicielem Rady Społecznej Szpitala Powiatowego w Zawierciu, Powiatowej Rady Rynku Pracy przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu oraz Prezesem Zarządu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

